

11. Bölüm

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE TEKSTİL SEKTÖRÜ

Alican UMUT¹³

Giriş

18. yüzyılda İngiltere’de buharlı makinaların üretime dahil edilmesiyle başlayan sanayi devrimi ile tekstil sektörünün seri üretimini beraberinde getirmiştir. Bu döneme kadar el tezgahlarında üretilen tekstil ürünleri buharlı makinalarla beraber sanayide üretilmeye başlanan ilk ürünler olmuşlardır. Tekstil sektörü insanların en temel ihtiyaçlarından biri olan giyinme ihtiyacına cevap vermesi nedeniyle oldukça önemli bir sektördür. Tekstil sektörünün önemi ve yarattığı ticaret hacmi giderek artmaya devam etmektedir.

Türkiye için de tekstil sektörü ihracat, istihdam, yatırım, dış ticaret gibi kavlemleri etkilemekte, yarattığı etkilerde bu sektör büyük önem arz etmektedir. Tarihsel olarak bakıldığında da Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan beri tekstil alanında yatırımlar yaptığı ve dünyada tekstil sektöründe önemli bir yere geldiği görülmektedir. Ancak 2001 yılından sonra Türkiye’nin tekstil sektöründeki etkinliği sağladığı ihracat rakamlarının artmasına rağmen dünya genelinde ihracattan aldığı pay bakımından azalmaktadır. Türkiye için tekstil sektörünü sağladığı dış ticaret fazlası, istihdam olanağı ile önemini korumaktadır. Emek yoğun bir sektör olan tekstil sektöründe, emeğin ucuz olduğu ülkeler sağladıkları uluslararası rekabet gücüyle uluslararası alanda önemlerini artırmaktadır. Türkiye ise işgücünün maliyetinin yüksek olmasına rağmen hızlı teslimat, hedef pazara yakınlık, sektörel teknik ve idari bilgi birikimi, tecrübe, geniş ürün yelpazesi ve yeni moda trendlerine uygun üretim yapma gibi avantajlarını öne çıkarmaktadır. Bu avantajlarla birlikte dünya tekstil sektörü ihracatından aldığı payı artırmak için mevcut tekstil üretim imkanları geliştirilerek gelenekse tekstil ürünleri üretmek yerine,

¹³ Dr. Öğr. Üyesi, Nişantaşı Üniversitesi İktisadi İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Ekonomi Finans Bölümü, alican.umut@nisantasi.edu.tr

sağlanan gelirler artmaktadır. Tekstil sektöründe yaratılan istihdam da Türkiye'deki işsizlik sorununun ortadan kaldırılması için oldukça önemlidir.

Türkiye'nin dünya ihracat sektöründen aldığı payı artırmak için; geleneksel tekstil üretimi yapmak yerine Ar-Ge imkanları ile araştıran geliştiren, önemli miktarda know-how gerektirmesi nedeniyle kolay kolay taklit edilemeyen ürünler üretmelidir. Türkiye Avrupa'nın en büyük tekstil üretimi kapasitesine sahiptir. Dünya genelinde geleneksel tekstil ürünlerinin talebinin azalması, fiyatlarının düşmesi ve rekabetin giderek artmasına rağmen teknik tekstil ürünlerinin talebi artmaktadır. Bu yüzden Türkiye teknik tekstil ürünlerine üretmeye başlamalıdır. Bunun için gerekli nitelikli işgücününün yaratılması için eğitim alanında gerekli adımlar atılmalı, Ar-Ge çalışmaları yapılmalı ve çok fonksiyonlu teknik tekstil konusunda çalışmalar yapmaları sağlanmalı, gerekli bütçe ve alt yapı çalışmalarına hızlı şekilde başlanması gerekmektedir.

Türk tekstil sektörü katma değeri yüksek, yenilikçi, rekabetçi ve teknoloji içeren interaktif tekstil ürünleri üreterek dünya tekstil sektörü içindeki payını hızlıca artırmaya çalışılmalıdır.

Kaynakça

- Eraslan, İ.H. & Bakan, İ., "Türk Tekstil ve Hazır Giyim Sektörünün Uluslararası Rekabetçilik Düzeyinin Analizi", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı.13, Bahar 2008*.
- International Trade Center (2020). (14/04/2020 tarihinde www.trademap.org adresinden ulaşılmıştır).
- Ozben, O., Bulu M, & Eraslan, İ. H. (2004)"Turkish Textile and Clothing Industry After 2005: A Future Projection." 2. *International Istanbul Textile Congress*.
- SGK, (2019), Kurumsal İstatistik, *SGK İstatistik Yıllıkları 2018*. (14/04/2020 tarihinde http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/kurumsal/istatistik/sgk_istatistik_yilliklari adresinden ulaşılmıştır).
- Tekeli, İ. & İlkin, S. (1994). Savaşmayan Ülkenin Savaş Ekonomisi; Üretimden Tüketime Pamuklu Dokuma, 10. *Türk Tarih Kongresi, Kongreye Sunulan Bildiriler*, 2. Cilt, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Tekstil İşçileri Sendikası, (14/04/2020 tarihinde <https://disktektstil.org/tektstil-sektoru-nun-kisa-tarihi.html> adresinden ulaşılmıştır).
- T.C. Ticaret Bakanlığı, Hazır Giyim Sektör Raporu, 2020.(14/04/2020 tarihinde https://www.ticaret.gov.tr/data/5b87000813b8761450e18d7b/Hazır%20Giyim%20Sektörü_2018.pdf adresinden ulaşılmıştır).
- Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği (2020). Türkiye Tekstil Sektörü ve Bursa Ar-Ge Şubesi, *Teknik Tekstil Raporu*, Ocak 2020. (14/04/2020 tarihinde http://www.uib.org.tr/tr/kbfile/teknik_tekstil_raporu_ocak_2020 adresinden ulaşılmıştır).
- Uğur A, "Türkiye'nin Dış Ticaretinde Tekstil-Giyim Sektörünün Yeri ve Yeni Rekabet Dönemi", *Coğrafi Bilimler Dergisi, C.2, S.2, 2004*.